

3. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. / За заг. ред. С. В. Петкова та С. М. Морозова – К.: «Центр учбової літератури», 2014. — 790 с.

4. Рішення Конституційного Суду України від 11.10.2011 №10-рп/2011 [Електронний ресурс] // Офіц. сайт Конституц. Суду України. - Режим доступу: <http://ccu.gov.ua>.

5. Узагальнення ВСУ «Практика розгляду судами справ про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління (статті 185–185-2 КпАП)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1077.1292>

Кравченко Анна Віталіївна

курсант 4-го курсу
факультету підготовки
фахівців для органів
досудового розслідування

ПЛАНУВАННЯ, ЯК ФУНДАМЕНТ РОЗСЛІДУВАННЯ КРАДІЖОК, ВЧИНЕНИХ ГРУПАМИ НЕПОВНОЛІТНІХ

Тенденція щодо вчинення злочинів неповнолітніми останнім часом значно зросла в різних регіонах країни. Це свідчить про те, що підлітки не можуть пристосуватися до соціального середовища в якому вони зростають та перебувають. Рівень злочинності в країні росте з кожним днем, а такий прошарок населення відповідно до вікових категорії як підлітки є найвразливішими та досить швидко підпадають під вплив як негативних чинників, які є в середовищі в якому вони перебувають так і осіб, які пов'язані з кримінальним минулим і намагаються нав'язати їм свої поняття, як корисні.

Тому це питання наразі досить актуальне і досліджується багатьма науковцями. Так наприклад своїх зусиль до розгляду даної тематики приділили багато вчених, таких як: Ю. А. Абросімова, В. С. Афанасьєв, О. М. Бандурка, В. В. Василевич, Д. Л. Виговський, В. В. Голіна, О. М. Джужа, Н. П. Дубініна, В. І. Женунтій, Р. І. Ісаков, Т. Л. Кальченко, І. І. Карпець, О. Г. Колб, І. С. Кон, С. М. Корецький, М. М. Корчовий, В. М. Кудрявцева, Н. Ф. Кузнецова, І. І. Лановенко, П. П. Михайленко, А. Й. Міллер, Г. М. Міньковський, Г. В. Осипов, Т. Г. Перепелиця, Г. О. Пономаренко, О. Р. Ратинова, Ф. М. Решетнікова, А. Б. Романюк, О. Б. Сахаров, Н. О. Сущенко, Д. М. Тичина, О. М. Хархан та ін [1].

Так приділяючи увагу злочинності неповнолітніх слід звернутися до її структури, яка приводить нас до такого висновку, що найбільш поширеними

видами злочинів вчинених неповнолітніми є: крадіжки, грабежі, розбійні напади, хуліганство, акти вандалізму, викрадення транспортних засобів [2].

Тож приступимо до розгляду такої категорії як - розслідування крадіжок, учинених групами неповнолітніх. Дана форма злочинності має свої специфічні особливості. Адже ці злочини характеризуються великим обсягом і трудомісткістю слідчих (розшукових) дій у зв'язку з груповим характером цих злочинів, значною кількістю версій, розширенням кола обставин, що підлягають встановленню, залученням додаткових учасників до процесуальних дій, а саме не тільки слідчого, але і оперативних працівників, законних представників, педагогів, психологів або лікарів [3 4].

Це свідчить про те, що кримінально-процесуальним законодавством врегульовані норми щодо встановлення додаткових гарантій захисту прав та законних інтересів неповнолітніх, які потрапили у сферу злочинності. Тобто, вони спрямовані на повноцінне забезпечення прав цих осіб та виконання ними відповідних обов'язків.

Отже, враховуючи складність та об'ємність інформації, яка підлягає дослідженню необхідно вже на початковому етапі розслідування крадіжок, вчинених групами неповнолітніх здійснити планування. Тобто за вже отриманими відомостями, які все ж являються недостатніми в повному обсязі потрібно звернутись до такої алгоритму, який вміщує в себе: «типові слідчі ситуації – типові слідчі версії – програма розслідування – системи слідчих (розшукових) дій (тактичні операції)» [4 6, с. 27].

Виходячи із вщезазначеного алгоритму слід здійснити висунення декількох версій, що стосуються залучення дорослого організатора злочину, вчинення злочину знайомими потерпілого, інсценування крадіжки і т.д. Дослідження версій надасть можливість зібрання повної інформації щодо обставин вчинення злочинів, кола осіб які були в даному випадку залучені. Якщо всі факти прямо вказують на те, що все ж таки злочин вчинений саме неповнолітніми то перш за все треба дослідити постійні місця їх перебування, мету об'єднання їх у групу, що і висвітлить мотиви вчинення ними саме таких видів злочину, усіх осіб яким були відомі обставини вчинення злочину, оцінити і віднайти серед учасників групи найсильнішого та найслабкішого задля встановлення з ними психологічного контакту та можливості здійснення такого прийому, як прихована маніпуляція на рівні психологічної свідомості, задля розкриття усіх моментів, які можливо не були озвучені іншими. Це дозволить конкретизувати висунуті раніше версії про обставини злочину і осіб, які вчинили його та уточнити напрями розслідування, які і будуть залежати від ступеня визначеності зібраної до цього часу інформації [5].

Адже, інформація що отримана внаслідок висунутих, відкорегованих і проаналізованих версій, перевірених алібі, проведення очних ставок, повторних детальних допитів і виступатиме підґрунтям для проведення всіх

необхідних експертиз, додаткових допитів, оглядів, іноді повторних обшуків [6 3].

Таким чином розслідування крадіжок вчинених групами неповнолітніх потребують оперативності, швидкого аналізу відомостей, отриманих на початку планування, умілого застосування слідчим тактичних і психологічних прийомів. Слід наголосити на тому, що коло учасників, які фігурують в даному провадженні в процесі розслідування може змінюватись і це вимагає застосування специфічних підходів до планування.

Тож, з усього вищезазначено слід прийняти до уваги та проаналізувати те, що без планування та правильної організації розслідування крадіжок, вчинених групою неповнолітніх, тягне за собою неможливість швидкого та ефективного розкриття цих злочинів. Адже не дослідження версій, які були висунуті в плані розслідування та їх не оновлення у зв'язку із нововиявленими відомостями, а також не прописувати програми розслідування не призведе до успішних результатів.

1. Корольчук В. К. Актуальні проблеми запобігання злочинам неповнолітніх / Віктор Костянтинів Корольчук. // Науковий вісник НАВС України. – 2013. – №1. – С. 176–181.

2. Особливості розслідування злочинів неповнолітніх [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://studme.com.ua>.

3. Настільна книга слідчого: наук.-практ. видання для слідчих і дізнавачів / М. І. Панов, В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова та ін. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Вид. Дім «Ін Юре», 2007. – 728.

4. Сорока І. В. Особливості проведення слідчого огляду за фактами вчинених неповнолітніми крадіжок майна громадян / І. В. Сорока // Наук. вісн. Дніпропетр. держ. ун-ту внутр. справ. – 2013. – № 4. – С. 444–449.

5. . Манжос І. О. Планування розслідування крадіжок, учинених групами неповнолітніх / І. О. Манжос. // Теорія і практика правознавства. – 2015. – №2. – С. 11.

6. Журавель В. А. Профілактичні заходи слідчого в структурі окремої криміналістичної методики розслідування злочинів / В. А. Журавель // Теорія та практика судової експертизи і криміналістики ; Харків. наук.-дослід. ін-т судових експертиз ім. М. С. Бокаріуса. – Х. : Право, 2013. – Вип. 11 – С. 24–31.